

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин

Кафедра права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Підпис

Юрій МУДРИК

вересня 2024 року

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Криміналістика**

Освітньо-професійна програма **Право**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Кравчук Степан Йосипович
Профайл викладача	https://pravo.khmnpu.edu.ua/professorsko-vykladatskyj-sklad/
Е-майл викладача(ів)	St.kravchuk@ukr.net
Контактний телефон	068-7938674
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnpu.edu.ua/course/view.php?id=5920
Консультації	Очні: понеділок з 14-30 до 15-30 ауд. 4-416 Онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
			Європейські кредити	Години	Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні						
Д	3	5	4,0	120	51	34		17		69			+	

Анотація дисципліни

Криміналістика є фундаментальною наукою, яка має практичне значення для кримінальних дисциплін і базовою навчальною дисципліною для підготовки фахівців за спеціальністю 081 "Право". Вивчення студентами юридичної спеціальності цієї навчальної дисципліни закладає методологічні підвалини для подальшого вивчення галузевих юридичних наук, формує навички для документування кримінальних правопорушень. Навчальна дисципліна спрямована на формування цілісних практичних навичок відпрацювання методик розслідування окремих видів злочину.

Дисципліна викладається для студентів денної форми навчання юридичної спеціальності. При викладанні використовуються лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); усне опитування, тестування, контрольна робота, самостійна робота (індивідуальні завдання).

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни: надання знань з теоретичних та практичних основ виникнення, збирання, дослідження, оцінювання і використання доказів, а також отримання студентами знань, навичок та вмінь, пов'язаних із використанням криміналістичних засобів та методів з розкриття, розслідування та попередження злочинів.

Завдання дисципліни: ознайомлення студентів з методологією криміналістики, основними положеннями криміналістичної техніки та криміналістичної тактики, набуття вміння застосовувати отримані знання при розслідуванні окремих видів злочинів.

Очікувані результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми, оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему, використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

Тематичний план дисципліни і календар його виконання.

№ Тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	Теоретико-методологічні та наукові основи криміналістики	Теоретико-методологічні та наукові основи криміналістики	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Теоретико-методологічні та наукові основи криміналістики», підготовка до семінарського заняття за темою №1	4	[1,с.3-10], [3,с.20-27]
2	. Основи криміналістичної техніки. Криміналістична фотографія	. Основи криміналістичної техніки. Криміналістична фотографія	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Основи криміналістичної техніки. Криміналістична фотографія», підготовка до семінарського заняття за темою №2.	4	[1,с.11-68], [2,с.29-42]
3	Трасологія та криміналістична балістика	Трасологія та криміналістична балістика	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Трасологія та криміналістична балістика», підготовка до семінарського заняття за темою №3,	4	[1,с.69-88], [2,с.43-56]
4	Техніко-криміналістичне дослідження документів та письма	Техніко-криміналістичне дослідження документів та письма	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Техніко-криміналістичне дослідження документів та письма» підготовка до семінарського заняття за темою №4, підготовка до контрольної роботи	4	: [4,с.13-103], [6,с.15-57]
5	Ідентифікація людини за ознаками зовнішності (габітологія)	Ідентифікація людини за ознаками зовнішності (габітологія)	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Ідентифікація людини за ознаками зовнішності (габітологія)», підготовка до семінарського заняття за темою №5	4	[1. с.107-122], [4,с.134-151].
6	. Криміналістична реєстрація	. Криміналістична реєстрація	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Криміналістична реєстрація», підготовка до семінарського заняття за темою №6, підготовка до захисту реферату	4	[6,с.15-57], [8,с.10-96]
7	Криміналістична тактика	Криміналістична тактика	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Криміналістична тактика», підготовка до семінарського заняття за темою №7, підготовка до тестового роботи	4	[4,с.176- 193], [8,с.108-122]
8	Планування розслідування	Планування розслідування	Опрацювання лекційного матеріалу за темою № 8 та	4	: [2,с.176- 192],

			завдання для самостійної роботи «Планування розслідування»		[6,с.144-172], [8,с.144- 166]
9	. Тактика огляду місця події	. Тактика огляду місця події	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Тактика огляду місця події», підготовка до семінарського заняття за темою №9	4	[1,с.72-81], [2,с.96-102], [4,с.181-216], [6,с.58-85], [8,с.103-113]
10	Тактика проведення слідчого експерименту	Тактика проведення слідчого експерименту	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Тактика проведення слідчого експерименту», підготовка до семінарського заняття за темою №10.	4	[1,с.156-177], [2,с.153-162], [5,с.180-200], [7,с.209-223]
11	Тактика обшуку і виїмки	Тактика обшуку і виїмки	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Тактика обшуку і виїмки», підготовка до семінарського заняття за темою №11, підготовка до контрольної роботи	4	[1,с.134-147], [2,с.153-162], [5,с.215-236], [8,с.121-130]
12	Тактика допиту	Тактика допиту	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Тактика допиту», підготовка до семінарського заняття за темою №12	4	[1,с.148-164], [2,с.163-183], [5,с.167- 176]
13	Тактика пред'явлення для впізнання	Тактика пред'явлення для впізнання	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Тактика пред'явлення для впізнання», підготовка до семінарського заняття за темою №13	4	[2,с.184-204],, [8,с.177- 186]
14	Тактика проведення експертизи	Тактика проведення експертизи	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Тактика проведення експертизи», підготовка до семінарського заняття за темою №14, підготовка до захисту реферату	4	[1,с.290-296], [2,с.175-181, 200-206], [5,с.237-249],
15	Методика розслідування окремих видів злочинів	Методика розслідування окремих видів злочинів	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Методика розслідування окремих видів злочинів», підготовка до семінарського заняття за темою №15	5	[7,с.266-275]
16	Розслідування злочинів проти життя і здоров'я особи	Розслідування злочинів проти життя і здоров'я особи	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Розслідування злочинів проти життя і здоров'я особи», підготовка до семінарського заняття за темою №16	4	[9,с.223-242]
17	Розслідування злочинів проти	Розслідування злочинів проти власності	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для	4	[1,с.105-109], [2,с.125-142],

	власності		самостійної роботи «Розслідування злочинів проти власності», підготовка до семінарського заняття за темою №17, підготовка до тестового роботи		[5,с.162-178], [6,с.85-92], [7,с.187-198]
			Всього за семестр	69	

Примітка: * Лекції проводяться щотижня по дві години, практичні заняття – по 1 годині

Політика дисципліни

Освітній процес університету передбачає постійне відвідування студентами лекційних та семінарських занять. При підготовці до семінару студенту необхідно уважно ознайомитися з питаннями, які винесено на заняття. Після цього приступити до вивчення навчальної літератури, нормативного матеріалу. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання і зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «**Положення**», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»). Вивчення навчальних питань доцільно супроводжувати необхідними помітками у конспектах. Завершальний етап підготовки до семінару полягає в складанні планів виступу з кожного питання семінару. Тобто підготовка до заняття: потребує опрацювання конспекту лекцій та повторення питання плану семінарського заняття; ознайомлення з рекомендованою основною і додатковою літературою; виконання завдання, опрацювання тестів, що винесених на самостійну підготовку; при наявності труднощів студент може сформулювати питання до викладача для отримання роз'яснення того чи іншого положення теми.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів, знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення...При цьому використовуються методи поточного контролю: усне опитування; тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми; презентація індивідуальних завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться тестуванням з усього матеріалу дисципліни. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів у п'ятому семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль
УО (мінімальна кількість оцінок усього опитування – 6)	КР	Т К	РФ	залік
5 семестр				
Семінарські заняття	Контрольна робота	Тестовий контроль	Реферат	Залік за рейтингом
УО (мінімальна кількість оцінок усього опитування – 6)	КР	Т К		
ВК: 0,4	0,2	0,2	0,2	

Примітка: ТК – тестовий контроль; УО- усне опитування, КР- контрольна робота; РФ – реферат; ВК – ваговий коефіцієнт.

Оцінювання тестових завдань

Тестове завдання для кожного здобувача складається з десяти тестів, кожен з яких оцінюється чотирма балами. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач, складає 40.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється здобувачу, представлена у нижче наведеній таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1 – 10	11-20	21-30	31-40
Оцінка	2	3	4	5

Якщо відповідь на тестове завдання має 2-3 правильних значення, а здобувач зумів вказати частину з них, то сума балів у цьому випадку буде пропорційна кількості правильних відповідей. Наприклад, у тесті є три правильних відповіді, а здобувач вказав лише дві з них, тоді він отримує за тестове завдання два бали з трьох.

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді здобувач записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей повинні бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 15 хвилин здобувачі здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування.

Якщо здобувач отримав негативну оцінку, то він повинен перездати її у встановленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли здобувач не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється мінімальна оцінка «задовільно».

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення усіх оцінок до електронного журналу.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка, критерії	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Предмет і завдання криміналістики
2. Розвиток, становлення та сучасний стан криміналістики в Україні.
3. Методологія криміналістики.
4. Поняття криміналістичної ідентифікації
5. Поняття та класифікація засобів та методів криміналістичної техніки
6. Поняття, завдання та значення судової фотографії
7. Система методів судової фотографії
8. Поняття, система та завдання судового відеозапису
9. Процесуальні правила оформлення результатів відеозйомки
10. Поняття та класифікація слідів у трасології. Механізм слідоутворення
11. Криміналістична балістика
12. Ідентифікаційні ознаки письма
13. Основи методики дослідження почерку
14. Криміналістичне дослідження письма
- 15.. Ознаки зовнішності людини: поняття та класифікація
16. Методика складання словесного портрета
- 17.Методи і засоби фіксації ознак зовнішності людини
- 18.Види ідентифікації людини за ознаками зовнішності
19. Основні види криміналістичного обліку
20. Об'єкти криміналістичного обліку
21. Тактична операції та комбінація
22. Принципи планування розслідування.
23. Етапи планування розслідування.
24. Техніка планування розслідування
25. Підготовка до проведення огляду.
26. Тактика проведення огляду.
27. Фіксація результатів огляду
- 28.. Види та учасники слідчих експериментів
29. Підготовка до проведення слідчого експерименту

30. Тактика проведення слідчого експерименту
31. Підготовка до обшуку і виїмки.
32. Загальні тактико-психологічні особливості обшуку і виїмки.
- 33.. Фіксація ходу і результатів обшуку і виїмки.
- 34.. Поняття, сутність і види допиту
35. Підготовка до допиту та стадії його проведення
36. Зміст тактики допиту
37. Викриття неправдивих свідчень
38. Тактика очної ставки та перехресного допиту
39. Фіксація результатів допиту
40. Поняття впізнання, його сутність і види.
41. Підготовка до пред'явлення для впізнання.
42. Загальна тактика пред'явлення для впізнання і управління ним.
43. Особливості проведення деяких видів пред'явлення для впізнання.
44. Види криміналістичних експертних досліджень
45. Види експертних дослідження
46. Судово-психологічна експертиза
- 47 Судово-бухгалтерська експертиза
48. Структура методик розслідування окремих видів злочинів
49. Криміналістична характеристика окремих категорій злочинів: поняття, склад, значення для розслідування
50. Криміналістичні технології у розслідуванні злочинів
51. Криміналістична характеристика зазіхань на майно шляхом крадіжок, грабежів
52. Особливості розслідування крадіжок.
53. Особливості розслідування грабежів і розбоїв.
54. Особливості розслідування шахрайства.
55. Особливості розслідування вимагання.
56. Злочини у сфері господарської діяльності
57. Особливості розслідування зловживання владою або службовим становищем, перевищення влади або службових повноважень
58. Криміналістична класифікація і характеристика вбивств
59. Вихідні слідчі ситуації, тактичні завдання і напрями розслідування вбивств
60. Особливості розслідування вбивств на замовлення

Рекомендована література

Основна література

1. Криміналістика : підручник / [В. В. Пяковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.] ; за заг. ред. В. В. Пяковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 752 с.
2. Криміналістика: криміналістична техніка : навч. посіб. / [Р. Л. Степанюк, В. О. Гусєва, В. В. Кікінчук та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 388 с.
3. Криміналістика: підручник / за ред. В.В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2017. 556 с.
4. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. 2-е вид, перероб. і доп. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. 480 с.
5. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, В. О. Коновалова та ін.]; за ред. В. Ю. Шепітька. Харків : Право, 2019. 456 с.
6. Копча В. В. Криміналістична техніка, тактика і методика : навчальний посібник .Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 286 с.

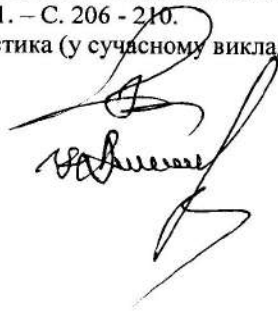
Додаткова література

7. Маркусь В.О. Криміналістика. Навчальний посібник// В.О. Маркусь.— К.: Кондор, 2007. — 558 с.
8. Сабадаш В.П., Ларкін О.М. Криміналістика: Навч. посібник // В,П. Сабадаш, О.М. Ліркін. –К. Центр убової літератури. – 2013.- 229 с.
9. Старушкевич А. В. Криміналістична характеристика злочинів: навч. пос. / А.В. Старушкевич. – К.: НВТ „Правник” – НАВСУ, 1997. – 42 с.
10. Шеремет А.П. Криміналістика: навч. посібник / А.П. Шеремет. –К. :Центр учбової літератури. 2009. – 672 с.
11. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-ІІ / Відомості Верховної Ради. -2001. - № 25-26.
12. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 No 4651–17 Редакція від 03.08.2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
13. Наказ МВС України від 10.07.2017 № 580» Про затвердження Інструкції з організації функціонування криміналістичних обліків Головного експертно-криміналістичного центру Державної прикордонної служби України»
14. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 7 липня 2017 року № 570 «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України» // <http://www.nau.ua>.

15. 22.Наказ МВС України від 11.09.2001 р. № 785 «Про затвердження Інструкції про порядок функціонування дактилоскопічного обліку експертної служби МВС України» .
16. Алексейчук В.І. Проблеми моделювання при огляді місця події / В.І. Алексейчук // Проблеми законності: Республ. міжвідом. наук. зб. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2006. -Вип. 77. – С. 170-177.
17. Білешук П.Д. Криміналістична техніка: курс лекцій / П.Д. Білешук, А.П. Гель, М.В. Салтевський, Г.С. Семаков. – К: МАУП, 2001. – 216 с.
18. Будзієвський М.Ю.. Криміналістика (курс лекцій) : навчальний посібник / М. Ю. Будзієвський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, К. О. Чаплинський, Ю. А. Чаплинська. - Д. : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. - 397 с. - 201
19. Довгополик О.П. Сутність та ознаки невідкладних слідчих дій / О.П. Довгополик // Південноукраїнський юридичний часопис. – 2009. – № 1. – С. 206 - 210.
20. Салтевський М.В. Криміналістика (у сучасному викладі): Підручник. – К.: Кондор, 2008. – 588 с.

Гарант ОПП Право

Зав. кафедри права

Степан КРАВЧУК

Микола ВАВРИНЧУК